

Leon Trotskij

Stalins revolutionära fångar och världens arbetarklass

15 januari 1936

Rubriken ovan är den som användes för det ryska originalet i **Бюллетень Оппозиции** (*Oppositionsbulletinen*, nr 47 januari 1936). I den första översättningen av artikeln i amerikanska *Militant* (1 februari 1936) var rubriken i stället ”Berätta sanningen för arbetarna om Stalins förföljelse av revolutionärer i Sovjetunionen”, medan man i Trotskijs *Writings 1935-1936* använder en förkortad variant av originalrubriken: *Stalins revolutionära fångar*.

De brev och dokument som nyligen publicerats av kamraterna Tarov¹ och Ciliga har bidragit till att väcka stort intresse för den sovjetiska byråkratins förtryck av de revolutionära kämparna.² Arton år efter oktoberrevolutionen, vid en tidpunkt då socialismen enligt den officiella läran har segrat ”slutgiltigt och oåterkalleligt” i Sovjetunionen, kastas revolutionärer som är orubbligt hengivna kommunismens sak, men som inte erkänner dogmen om den stalinistiska klickens ofelbarhet i fängelse i flera år, interneras i koncentrationsläger, tvingas till tvångsarbete, utsätts för fysisk tortyr om de försöker göra motstånd, skjuts vid verkliga eller påhittade flyktförsök eller drivs medvetet till självmord. När hundratals fångar, i protest mot den outhärdliga trakasserierna, tar till det fruktansvärda medlet hungerstrejk, utsätts de för tvångsmatning, bara för att senare placeras under ännu värre förhållanden. När enskilda revolutionärer, som inte finner något annat sätt att protestera, skär av sig sina blodådror, ”räddar” GPU-agenterna, dvs. Stalins agenter, självmordskandidaterna endast för att sedan med fördubblad grymhet visa att det inte finns någon verklig räddning för dem.

I denna fruktansvärda bild är kamrat Ciligas redogörelse ett särskilt tragiskt inslag. Han var en av de tidigare ledarna för Kominterns jugoslaviska sektion. Under alla andra omständigheter skulle meningsskiljaktigheterna mellan ledarna för detta parti ha lösts genom diskussion, genom en kongress och, i extrema fall, genom en splittring. Men inte i Komintern. Den del av den nationella centralkommittén som vid varje givet tillfälle verkställer Moskva-klickens instruktioner, överlämnar en begäran till den senare om att bli av med oppositionen. Stalin beordrar de oppositionella till Moskva, där de, efter ett kort försök att ”övertyga” dem, arresteras, spärras in i isoleringscell och utsätts för andra former av fysisk utrotning. Bland de hundratals som dödades för att vara ”inblandade” i Kirov-fallet – dvs. i de flesta fall utan att ha något som helst med fallet att göra – sköts ett antal bulgariska och andra utländska oppositionella. Rätten till asyl för revolutionära flyktingar har således som villkor att de förbinder sig att avsäga sig all rätt att tänka självständigt. En kallelse till Moskva ”för en konferens” innebär gång på gång en förrädisk fälla. Om ”brottslingen” är utom räckhåll, så grips hans fru, dotter eller son. I dessa fall använder Stalins agenter metoder som är värdiga de mest kvalificerade amerikanska gangsters.

De så kallade kommunistpartierna nedtystar inte bara dessa agents och superagents oöverträffade skurkstreck mot revolutionärerna – skurkstreck som ledarna för olika sektioner av Komintern deltar direkt i – utan Kominterns press försöker dessutom vända anklagelserna mot offren själva. Det handlar här inte bara om oppositionella, inte om bolsjeviker som gör uppror

¹ Se Trotskijs artikel [Det byråkratiska självbevarandets terror](#) (1935)

² Den amerikanska tidningen *The Militant* publicerade flera av rapporterna från Ciliga: [Jugoslav Communist Escapes From Siberia](#); [Bares Anti-Bolshevik Terror of Stalin](#) (1935), [Describes Wrecking of Jugoslav C.P.](#); [Tells of Opposition Struggle in the Soviet Union](#) (feb -36), [In Stalin's Prisons](#) (april -36) och [Hunger Strike in Stalin's Prisons](#) (april -36,).

mot Stalins godtycke eller Kominterns patriotiska förfall. Nej, det handlar om "terrorister", konspiratörer mot den heliga ledaren eller en av hans agenter, och slutligen om utländska spioner, Hitlers eller Mikados legosoldater. Zinovjev och Kamenev har åkt fast med handen i kakburken i ett fruktansvärt brott: de kritiserade (inom fyra väggar!) det äventyrliga kollektiveringstempot som ledde till meningslös förlust av miljontals människors liv. En genuint proletär domstol som utredde fallet skulle utan tvekan ha satt äventyrarna-kollektiverarna i fängelse. Men Stalins och Jagodas domstol dömde Zinovjev och Kamenev till tio års fängelse på grund av en terroristhandling som de inte var inblandade i och inte på något sätt kunde vara inblandade i!

För inte mer än två år sedan grep den socialdemokratiska, fackliga och fackföreningspressen ivrigt tag i avslöjanden om inte bara de faktiska utan också de påhittade brott som den sovjetiska byråkratin begått, för att på så sätt kompromettera oktoberrevolutionen som helhet. För närvarande har en fullständig helomvändning skett i denna fråga, åtminstone i Europa. Den socialpatriotiska "enhetsfrontens" politik har förvandlats till en konspiration för ömsesidig mörkläggning. Även i de länder där det på grund av kommunistpartiernas obetydlighet inte finns någon enhetsfront, föredrar de reformistiska organisationerna att inte bråka med Kremls överklass, som i dag, efter att ha skrivit in försvaret av Nationernas förbund och det demokratiska fosterlandet på sin fana, står dem oändligt mycket närmare än de förföljda revolutionära internationalisterna. "Försvaret av Sovjetunionen" tjänar naturligtvis som ett fromt rättfärdigande för att i tysthet förbigå den stalinistiska byråkratins brott. I detta sammanhang bör vi också nämna en särskild kategori bland Kremls professionella "vänner": intellektuella på jakt efter ett gyllene ideal, författare som har insett fördelarna med det statliga förlaget, advokater som är hungriga efter publicitet och slutligen vanliga amatörer som lockas av gratisresor och jubileumsbanketter. Dessa människor, i de flesta fall parasiter, sprider sedan ivrigt över båda halvkloten de påhitt och insinuationer som GPU:s agenter viskar i öronen på sina "vänner" under heroiska middagar som hålls till oktoberrevolutionens ära. Det räcker med att nämna den ovärdiga roll som en så framstående författare som Romain Rolland har tagit på sig!

Men förbrödningen mellan ledarna för den degenererade Komintern och ledarna för Andra internationalen väcker också en välgörande reaktion. Allt fler avancerade arbetare börjar öppna ögonen. Sådan "socialistisk moral" som att ständigt krypa på magen inför "ledarna", bysantinskt smicker, skapa kaster av "röda" överstar, generaler och marskalkar, den reaktionära kulten av den småborgerliga familjen, ända till återuppväckandet av julgranen – allt detta tvingar tänkande arbetare i alla länder att fundera över hur djupt det härskande skiktet i Sovjetunionen har lyckats urarta. På denna mark av uppvaknande kritiskt medvetande hamnar idag berättelserna om de bestialiteter som byråkratin begått mot de revolutionärer som hotar dess heliga privilegier och som envist vägrar att acceptera evangeliet från Dimitrov, Litvinov och Nationernas förbund.

Antalet sådana "brottslingar" ökar ständigt. Under den senaste utrensningen i det styrande partiet i Sovjetunionen (i slutet av 1935) uteslöts, såvitt man kan utläsa av officiella uppgifter, mellan tio och tjugotusen "trotskister". Alla uteslutna i denna kategori arresteras som regel omedelbart och utsätts för förhållanden som tidigare rådde i tsarens straffläger. Dessa fakta måste göras kända för arbetarklassen i hela världen!

Visst finns det än i dag i västvärlden inte så få aktivister inom arbetarrörelsen som uppriktigt ställer sig följande fråga: Men kommer inte avslöjanden av detta slag att skada Sovjetunionen? Finns det inte en risk att barnet kastas ut med badvattnet? Men dessa farhågor har ingen grund i verkligheten.

Kan avslöjanden om de stalinistiska grymheterna mot revolutionärer skada Sovjetunionen i

den borgerliga världens ögon? Nej, tvärtom ser hela bourgeoisin, inklusive de vitgardistiska emigranterna, Stalins utrotningskampanj mot bolsjevik-leninisterna och andra revolutionärer som den bästa garantin för en ”normalisering” av den sovjetiska regimen. Den seriösa och ansvarsfulla kapitalistiska pressen i hela världen är överens om att applådera kampen mot ”trotskisterna”. Inte konstigt! Litvinov sitter nämligen sida vid sida med representanter för världsreaktionen i Genèvekommissionen för kampen mot ”terrorismen”. Här handlar det naturligtvis inte om kampen mot regeringens terror mot revolutionära arbetare, utan om kampen mot enskilda hämnare som riktar sig mot krönte och okrönte tyranner. Marxister har, som bekant, alltid oförsonligt förkastat och förkastar fortfarande metoden med individuell terror. Men detta har aldrig hindrat oss från att alltid stå på William Tells sida och inte på den österrikiske despoten Gesslers.³ Den sovjetiska diplomatin diskuterar däremot nu tillsammans med Gesslers hur man bäst kan utrota Tell. Genom sitt deltagande i den internationella jakten på terrorister kompletterar Stalin på bästa sätt sin egen terroristiska jakt på bolsjeviker. Det är självklart, att i Nationernas förbunds ögon, i den amerikanska regeringens ögon, ja till och med i Hitlers ögon, kommer våra avslöjanden bara att stärka Stalins redan ganska omfattande anseende.⁴

När det gäller den reformistiska fackföreningsbyråkratin i de borgerliga länderna finns det heller ingen anledning att vara rädd. De reformistiska byråkraterna är väl informerade om fakta om det stalinistiska förtrycket, men under de senaste två åren har de medvetet och illvilligt förbigått det med tystnad. I ögonen på Leon Blum, Otto Bauer, Sir Walter Citrine, Vandervelde och kompani kommer våra avslöjanden under inga omständigheter att minska deras aktning för den sovjetiska byråkratin; det handlar här om en beräknad vänskap, och denna vänskap riktar sig först och främst mot vänstern, den revolutionära flygeln.

Det återstår fortfarande arbetarmassorna. I sin majoritet är arbetarna uppriktigt och ärligt hängivna Sovjetunionen, även om de inte alltid vet hur de ska uttrycka denna hängivenhet i handling. Massorna har särskilt svårt att hitta rätt väg i denna fråga, eftersom byråkratiska apparater reser sig över dem, och oavbrutet och skickligt lurar dem. Således reduceras frågan till följande enkla fråga: Är det vår plikt att berätta sanningen för dem? Att ställa denna fråga är för en marxist samma sak som att besvara den. Revolutionen behöver inga blinda vänner eller allierade med ögonbindlar.

Arbetarna är inga barn. De på samma gång både bedöma oktoberrevolutionens kolossala erövringar och det tunga historiska arv som har stelnat på dess kropp i form av ett fruktansvärt byråkratiskt sår. En revolutionär som är rädd för att berätta för massorna vad han själv vet är värdelös. Vi överlåter dubbel bokföring till patriotiska parlamentariker, salongsidealister och präster. Kommer ”Sovjetunionens vänner” och andra brackor kanske att säga att vi drivs av ”fraktionell” och till och med ”personlig” illvilja? Naturligtvis kommer de att säga det. Men vi har – tack och lov – ännu inte vant oss vid att betrakta brackor och deras allmänna opinion med något annat än förakt. Genom att försköna nutiden är det omöjligt att förbereda framtiden. Lojalitet mot oktoberrevolutionen kräver att man skoningslöst avslöjar och, om nödvändigt, bränner bort dess sår. Lögner tjänar som verktyg för de besuttna klasserna. Idag har

³ Syftar på 1300-talssäggen om den legendariske schweiziske nationalhjälten Wilhelm Tell som gjorde uppror mot den onde habsburgske fogden Hermann Gessler, Om denna historia, se (svenska Wikipedia): [Wilhelm Tell](#).

⁴ Under den 1:a Moskvarättegångarna (i augusti 1936) anklagades Trotskij för terrorism (se [Protokoll från 1936 års Moskva-rättegång](#)) och de sovjetiska myndigheterna krävde att Trotskij, som då befann sig i Norge, skulle utelämnas till Sovjet. Trotskij försökte givetvis försvara sig mot dessa anklagelser. Bl a skickade han den 22 oktober 1936 ett brev till Nationernas förbund (NF) där han krävde att han skulle få rätt att försvara sig inför en internationell tribunal. NF tog dock inget initiativ för att ordnade en sådan. I stället bildades den s k Dewey-kommissionen, som undersökte anklagelserna mot Trotskij m fl – se [Fallet Leo Trotskij](#) (stenografiskt protokoll) och slutrapporten [Icke skyldig](#).

lögner också blivit ett verktyg för den sovjetiska byråkratin. De förtryckta behöver sanningen. Arbetarna måste känna till *hela* sanningen om Sovjetunionen, så att de inte blir tagna på sängen av kommande händelser.

I alla ärliga publikationer är det nödvändigt att så långt och brett som möjligt sprida nyheterna om det avskyvärda förtryck som oklanderliga proletära revolutionärer utsätts för i Sovjetunionen. Vår främsta och omedelbara uppgift är därför *att lindra ödet för tiotusentals offer för byråkratiskt hämndbegär*. Det är nödvändigt att komma dem till undsättning med alla medel som situationen och vår brinnande önskan att rädda de hjältemodiga kämparna tillåter. Genom att fullgöra denna uppgift kommer vi därmed att hjälpa arbetarna i Sovjetunionen och hela världen att ta ett nytt steg framåt på vägen mot frigörelse.

Översättning: Martin Fahlgren & Göran Källqvist

Lästips

Trotskij: [Det byråkratiska självbevarandets terror](#) (sept 1935)

Stephen Schwartz: [A Life at History's Crossroads](#). En utförlige levnadsbeskrivning av Ante Ciligas märkliga och i flera avseende sorgliga människoöde.

Ante Ciliga:

[Hur Tito tog över Jugoslaviska Kommunistpartiet](#). Innehåller även biografiska uppgifter om Ciliga.

[Komintern i Jugoslavien](#) (*The Russian Enigma* bok 2, kap V)

[In Stalin's Prisons](#) (*The Russian Enigma* bok 3, kap V-VII + början av kap X. Övers. skiljer sig något bokutgåvans)

